

OOST-CANADA

VERRASSEND AVONTUURLIJK MET EEN FRANS BOUQUET

L'Est du Canada est étonnamment aventureux: beren en elanden op de weg of in het water, feeëriek meertjes tussen groene heuvels, machtige watervallen, zoals de Niagara Falls, donderend geweld. Sfeervolle steden als Quebec betoveren reizigers met hun Franse charme en in de kleurrijke en in de historische kustdorpjes van Nova Scotia lijkt de tijd stil te staan. Dwalen over Newfoundland waar walvissen en ijsschotsen deinen op de golven van de Atlantische oceaan. Oost-Canada is als een meeslepende droom voor de camperreiziger.

Tekst: Reinout Burgers

'... Er is geen gebied in de wereld waar zo'n grote verscheidenheid aan avontuur op de reiziger wacht als in Canada. En waar andere landen te veel geschiedenis hebben, heeft Canada te veel aardrijkskunde ...'

De woorden van de Canadese premier Justin Trudeau snijden hout. De landschappen van Canada vormen bijna een schoolboek. Canada is haast synoniem voor hoge bergen en gletsjers. Maar eigenlijk zijn die er vooral in West-Canada. Het oosten is heel anders. Duizenden meertjes, watervallen, oude bergen, uitgestrekte dennenbossen, woeste kustlijnen en veel steden en dorpjes. In dit deel van Canada komt de reiziger in aanraking met de boeiende cultuur en geschiedenis van het land. 'Ten zuidoosten van Quebec ligt een groot en bijzonder gebied', vertelt Lilian Hendriks, reisspecialist van Great-Lakes Travel in Deurne. 'Dat zijn de Atlantische provincies als New-Brunswick, Nova Scotia en

Newfoundland. Tot voor kort kwamen daar weinig buitenlandse toeristen.'

Donderend water

Lilian heeft een intieme band met het prachtige land. Voor een lange camperreis door Oost-Canada is Toronto in de provincie Ontario volgens haar het meest logische beginpunt. Deze bruisende multiculturele metropool ligt aan Lake Ontario en is met 2,7 miljoen inwoners de grootste stad van Canada. De naam Toronto is duizenden jaren oud en betekent in de indianentaal Iroquois 'plaats waar bomen in het water staan'. 'Blijf gerust een extra dag en bewonder de CN Tower, bezoek musea of struin door het oude centrum met leuke straten', luidt het advies van Lilian. Wellicht de grootste attractie in de buurt van Toronto zijn de Niagara Falls. De spectaculaire watervallen liggen op de grens van Canada en de Verenigde Staten. Een absoluut hoogtepunt.

Links: de Cabot Trail in Nova Scotia; boven: Toronto met de CN Tower; lekker toeren in Ontario; aan huurcampers zowel als vuurtorens geen gebrek; rivieroversteek in New Brunswick

Boven: Algonquin Park in de herfst; Ontario: rollende heuvels en boerderijen; midden: vanaf een boot zijn de Niagara Falls het spectaculairst; Algonquin Park; onder: Amerikaanse zeearend

De Niagara Falls zijn niet de hoogste, maar met 1,6 miljard liter water dat per minuut naar beneden dondert, wel de grootste watervallen ter wereld. Lilian waarschuwt echter: 'De watervallen zijn op een Amerikaanse manier uiterst toeristisch. Voor de meest indrukwekkende belevenis moet je daarom op een van de boten stappen. Je vaart dan vlak onder de watervallen door en wordt helemaal omringd door het neerstortende watergeweld. Heel intens.'

Overnachten kan het best in het charmante plaatsje Niagara on the Lake. Het dorpje is omringd door wijngaarden waar de beroemde IJswijn geproduceerd wordt.

The First Nations

De Canadese indianen noemen zich The First Nations en op Manitoulin Island kun je hun lange geschiedenis en rijke cultuur proeven. Dit eiland is eigendom van de The First Nations. Er zijn bezoekerscentra en musea, maar men leeft er niet meer volgens de oude leefgewoonten. Dit grootste zoetwater-eiland ter wereld is vooral lieflijk en authentiek.

Om op het eiland te komen, rij je vanuit Niagara Falls naar Hamilton en via Highway 6 naar Tobermory op het South Bruce Peninsula. De weg voert langs landbouwgebieden en op het schiereiland vind je prachtige rotsformaties aan de oevers van Georgian Bay. In Tobermory neem je de veerboot naar South Baymouth. De boottocht van twee uur is op zich al een mooie belevenis. Vandaaruit kun je de verschillende oude dorpjes op het eiland verkennen en onder meer Spirit Island museum in M'Chigeeng bezoeken. De perfecte plek om de oorspronkelijke wilde

natuur van Canada in volle glorie te ontdekken, is het Algonquin Provincial Park. Vanaf Little Current volg je Highway 6 en 17 naar North Bay om via Highway 11 Huntsville bij het park te bereiken. Uitgestrekte esdoornbossen op glooiende heuvels met scherpe rotsranden en duizenden meertjes. 'Hier moet je een kano huren en gewoon de natuur in peddelen', weet Lilian uit ervaring. 'Je hebt dan de kans om niemand tegen te komen en de sereniteit te voelen van dit gebied. Wellicht ontmoet je een eland, grazend naar waterplanten met zijn poten in het water. Wees wel *bear aware*. De zwarte beren maken een wandeling door de natuur iets gevaarlijker, maar wel extra spannend.'

Ottawa en Montreal

Highway 60 gaat dwars door het park. Bij Simpsons neem je de 67 en 58 naar Pembroke met zijn fraaie historische gebouwen en muurschilderingen. Hier steek je de rivier Ottawa over en kom je in de Franstalige provincie Quebec. Lilian: 'De hele provincie Quebec heeft als officiële voertaal Frans, en voorbij de stad Quebec wordt er minder of helemaal geen Engels meer gesproken.' Route 148 richting Fort Coulonge leidt langs de rivier en kleine dorpjes naar de stad Ottawa (provincie Ontario). Na de lange reis door afgelegen gebieden is de hoofdstad van Canada met haar compacte, sfeervolle centrum volgens Lilian een prettige plek om te vertoeven: 'Er is een aantal interessante en fraai gebouwde musea, waaronder het First Nations Museum en het Oorlogsmuseum. Je kunt de prachtige regeringsgebouwen bezoeken of wandelen langs het Frans gestileerde Rideau Canal.' Montreal ligt niet ver van Ottawa en de leukste

route is Highway 17, op de zuidoever van de rivier, naar Hawkesbury, daar oversteken en de R344 via Oka naar Montreal. Lilian: 'Montreal is het culturele centrum van de Franstalige gemeenschap in Noord-Amerika. Het sfeervolle, kleine centrum is goed beloopbaar. Omdat de stad strenge winters en warme zomers kent, is de zaken- en winkelwijk geheel ondergronds verbonden, wel veertig kilometer wandelweg. Deze Ville Souterraine maakt het leven gemakkelijker bij extreme temperaturen. In Montreal mag je niet met een camper rijden of binnen een straal van 20 km parkeren. Om de stad te verkennen, moet je het openbaar vervoer nemen.'

Rond Montreal zijn voldoende kampeerplekken, maar het is avontuurlijker om via de Chemin du Roy (R138) naar Repentigny en Trois Rivières door te rijden om vervolgens naar Parc National De La Mauricie te gaan met zijn heerlijke, typisch Canadese natuur van watervallen, meertjes, beren, bevers en otters.

Parijs in Canada

Quebec is wellicht een van de meest aansprekende steden van Canada en vanuit het natuurpark kun je het beste weer naar de R138 rijden die je naar Quebec aan de Saint Lawrence-rivier brengt. 'Als je Quebec binnenkomt, heb je het idee dat je ergens in Parijs bent', vertelt de Canadaspecialist van Great-Lakes Travel. 'Quebec is een van de oudste steden en de enige ommuurde stad van Noord-Amerika. Het oude centrum heeft een karaktervolle uitstraling met smalle, geplaveide straatjes. Boven op de rots staat het fameuze Château Frontenac als een flamboyante herinnering aan een Frans verleden. Net buiten de stad liggen de watervallen van Montmorency en de bedevaartplaats Saint-Anne-de-Beaupré waar naar verluidt wonderen plaatsvinden.' Beau-pré is een goed plek om te overnachten. Dan gaat de reis verder via de R138, langs de Saint Lawrence-rivier. Een veerboot is nodig om in Tadoussac te komen. Lilian: 'Deze plek is magisch en een extra dag is nodig om in het rivierfjord met de boot de wonderbaarlijke Beluga's te bekijken. Met hun witte kleur vallen ze op in het heldere water.' Nog verder aan de R138 ligt het kustplaatsje Baie Comeau. Hier gaat een veerboot over de Saint

Kanata

Canada of Kanata, Iroquois woord voor nederzetting, bestaat 150 jaar en daarom zijn in 2017 nagenoeg alle natuur- en historische parken gratis te bezoeken. Voordat de Fransen en later de Engelsen dit gebied kolonialiseerden, leefden er al duizend jaren indianen en Inuit. Einde 18e eeuw raakte Frankrijk zijn kolonie Nieuw-Frankrijk kwijt aan de Engelsen. In 1867 vormden vier Engelse koloniën de Canadese Confederatie. Pas in 1931 kreeg Canada autonomie binnen het Britse Rijk en in 1982 werd het onafhankelijk. Met een oppervlakte van bijna 10 miljoen vierkante kilometer is Canada het op een na grootste land ter wereld, kleiner dan Rusland, groter dan de Verenigde Staten en China.

Lawrencerivier naar Matane. Onderweg zult je ongetwijfeld walvissen zien. Vanuit dit kleine stadje vervolgt de reis over de R132. De weg slingert langs de kust en de uitlopers van de Chic-Choc bergen (Grillige Bergen in het Mi'kmaq). Onderweg zijn er overal prachtige vergezichten over de machtige Saint Lawrence-rivier en de gelijknamige baai. De weg is beroemd om zijn vele vuurtorens en karakteristieke vissersdorpjes. Bij Gaspé ligt Parc National Forillon, populair vanwege de zwarte beren en uitbundige flora en fauna met veel vogels. Je kunt hier overnachten of doorrijden naar Percé met uitzicht op de befaamde rots in de zee: Percé Rock.

Appalachian Mountains

Genoeg zeezicht gehad? Bij Campbellton, aan de monding van de zalmrijke Restigouche River, gaat de trip diep het binnenland van de provincie New Brunswick in. De provincie is trots op haar koloniaal verleden en elk dorp vertelt graag zijn verhaal.

Boven: Château Frontenac in Quebec; First Nations Festival op Manitou Island; midden en onder: Beluga walvissen

Be 'bear aware'

Maak altijd lawaai, praat in gezelschap en loop niet alleen. Voor zwijgzame mensen bestaan er berenbelletjes om beren te waarschuwen. Bij een eventuele ontmoeting: blijf rustig, raak niet in paniek en schreeuw niet. Probeer bij een ontmoeting nooit tussen moeder en haar welpjes te staan. Neem daarnaast nooit eten mee op een wandeling en sluit de camper goed af. Stop je afval altijd in de speciale anti-beren-vuilnisbakken.

Boven: Percé Rock; midden: aan de Hopewell Rocks kun je het grote getijdenverschil gemakkelijk zien; elanden; onder: papegaiduikers

De R17 brengt je verder naar Saint Quentin om uiteindelijk via de R180 en R385 in Mount Carleton Provincial Park te komen. Het park ligt midden in de Appalachian Mountains. De Appalachen horen tot de oudste gebergten ter wereld. Het park heeft fascinerende rotsformaties als bewijs van deze eeuwigheid.

De R385 is een smalle, geasfalteerde bergweg; elke kilometer versterkt het gevoel naar *the middle of nowhere* te rijden, maar uiteindelijk bereik je Plaster Rock. Bij Perth-Andover volg je de fraaie River Valley Scenic Route (R105/R103) langs de Saint Johnrivier. De streek is beroemd om zijn *fiddlehead* (eetbare krulvaren, zeer gezond), zalm en de boeiende immigrantengeschiedenis. Prince William, 20 km voor Fredericton, biedt een interessant openluchtmuseum.

De Bay of Fundy bij Saint John is volgens Lilian ook een echt hoogtepunt. 'De baai kent een zogenaamde vloedbranding ofwel (*tidal bore*): een getijdenverschil van 16 m. Bij vloed komt er zoveel water aan, dat er een vloedgolf ontstaat. De rivieren die in de baai uitkomen worden dan gevuld met de vloedgolf, uiteraard tegen de stroomrichting van de rivier in. Dat levert de spectaculaire *reverse falls* op: de waterstromen botsen kolkend en bruisend op elkaar.'

De Bay of Fundy is ook een uitstekende plek om walvissen te bekijken. Bij Saint Martins (R111) ligt de Fundy Trail Parkway en kom je met de camper op de mooiste plekjes, maar je moet wel weer terug rijden naar St.Martin. R111 en R114 snijden

dwars door het Fundy National Park en gaan via Alma naar de Hopewell Rocks. 'Dit is ook zo'n geweldig natuurfenomeen dat je nergens anders ziet. Door het grote getijdenverschil worden bij eb grillige pilaren zichtbaar. Ze hebben de meest waanzinnige vormen. Hier kun je als het ware over de zeebodem en tussen de pilaren lopen. Een parkwachter waarschuwt als de vloed weer komt.' Hopewell Cape is een goede plek om te overnachten.

Newfoundland

Dan gaat de reis verder naar Prince Edward Island en het charmante Charlottetown. Op dit idyllische eiland met gekleurde, houten huisjes en rode noordstranden spelen de (kinder)boeken over *Anne of Green Gables*. Het eiland is bereikbaar via de imposante Confederation Bridge, bijna 13 km lang. In Wood Islands verlaat je het weer met de veerboot naar schiereiland en provincie Nova Scotia. De R104 leidt van New Glasgow naar het havenstadje Sydney. In North Sydney wacht de nachtboot naar Newfoundland. Na zeven uur varen arriveer je in alle vroegte in Channel-Port aux Basques'. Newfoundland is een formidabel hoogtepunt op deze reis. Het eiland is het eerste gebied in Noord-Amerika dat door Europeanen is gekoloniseerd. Eerst door de Vikingen en later door Fransen en Engelsen. Met een subarctisch klimaat is het eiland toch opvallend groen in de zomer. Lilian is betoverd door het eiland: 'Op Newfoundland leven meer elanden dan mensen.

'De ijsbergen drijven als logge kolossen langs de kust ... uniek om te zien'

Het ademt niet alleen stilte, de tijd heeft hier ook eventjes stilgestaan. Newfoundland is een paradijs voor de echte rustzoekers en liefhebbers van grillig en desolaat landschap met weinig wegen.' Gros Morne National Park, via de R1 en R439 te bereiken, is een goed voorbeeld van een afgelegen en ruig gebied. Oude, geërodeerde bergen die loodrecht in de oceaan vallen, diep uitgesleten fjorden, watervallen, grotten, bijzondere rotsformaties – dit uitzonderlijke landschap staat op de UNESCO Werelderfgoedlijst. De oostkust van Newfoundland wordt in juni en juli *Iceberg Alley* genoemd. Twillingate is de 'ijsberg hoofdstad' van de wereld. 'De ijsbergen drijven als logge kolossen vanuit Groenland langs de kust. Dat is enorm imposant, uniek om te zien', herinnert Lilian zich.

Vanuit Twillingate gaat de reis verder over de R1 richting Terre Nova Park. De R230/R235 brengt je naar Bonavista Peninsula om tenslotte in het historische dorpje Trinity aan te komen. Tussen de 17e- en 18e-eeuwse gebouwen stap je bijna letterlijk terug in de tijd. Het kustlandschap lijkt op

Ierland en bij veel inwoners stroomt dan ook Iers bloed door de aderen. Na Trinity rij je richting Saint John's, de belangrijkste stad van Newfoundland. 'Dit is een leuk havenstadje in Noorse sferen, allemaal gekleurde huisjes. Het is ook de oudste nederzetting in Noord-Amerika; in 1665 werd het bezet door Michiel de Ruyter. In de omgeving kun je naast walvissen ook papegaiduikers observeren.'

Historisch Nova Scotia

In Argentia vertrekt de nachtboot voor een 17-uur-durende tocht terug naar Nova Scotia. De ferry vaart drie keer per week van half juni tot half september. In de late ochtend arriveert de boot in Sydney. Een korte excursie naar Fortress Louisbourg, 60 km ten zuidwesten van de havenstad, is de moeite waard. Het Franse zeefort uit de vroege 18e eeuw is prachtig gerenoveerd en in het hoogseizoen verbeelden acteurs scènes uit de geschiedenis. Ten noordwesten van Sydney ligt schiereiland Cape Breton. Over de Cabot Trail, een van de

Campers en wegen

Canada is een camperland bij uitstek. Campers worden er in allerlei uitvoeringen en maten verhuurd. Voor deze reis is een normale 2x4 camper voldoende; de route loopt namelijk alleen over goed geasfalteerde wegen. In Canada zijn er weinig echte snelwegen. De meeste wegen zijn tweebaans. Gemiddeld kun je 70 km per uur rijden. Nagenoeg elk dorp of natuurpark heeft *campgrounds* met goede voorzieningen. De beste tijd om Oost-Canada te bezoeken, is in juni en juli (Newfoundland). In het hoogseizoen, juli-augustus, is reserveren van kampeerplekken in populaire parken verstandig.

Drie keer Newfoundland: Gros Morne National Park, bij Twillingate, 'Iceberg Alley'; midden: boerderij op Prince Edward Island; onder: grijze wolf

Reisschema (voorbeeld)

Dag 1	Amsterdam - Toronto	
Dag 2	Toronto	
Dag 3	Toronto - Niagara Falls	130 km
Dag 4	Niagara Falls - Tobermory	380 km
Dag 5	Tobermory - veerboot - Little Current	135 km
Dag 6	Little Current - Algonquin Park	450 km
Dag 7	Algonquin Park	
Dag 8	Algonquin Park - Ottawa	320 km
Dag 9	Ottawa - Montreal - Mauricie Park	380 km
Dag 10	Mauricie Park - Quebec/Beaupré	200 km
Dag 11	Quebec/Beaupré - Tadoussac	180 km
Dag 12	Tadoussac	
Dag 13	Tadoussac - Baie Comeau Matane	270 km
Dag 14	Matane - Percé	385 km
Dag 15	Percé - Mount Carleton Park	390 km
Dag 16	Mount Carleton Park - Saint John	400 km
Dag 17	Saint John - Hopewell Cape	210 km
Dag 18	Hopewell Cape - Prince Edward Island	250 km
Dag 19	Prince Edward Island - Sydney	290 km
Dag 20	Port aux Basques - Gros Morne Park	315 km
Dag 21	Gros Morne Park	
Dag 22	Gros Morne Park - Twillingate	400 km
Dag 23	Twillingate - Trinity	310 km
Dag 24	Trinity - Saint John's	260 km
Dag 25	Saint John's - Argentia	135 km
Dag 26	ferry Sydney - excursie Louisbourg	120 km
Dag 27	Sydney - Whycocomagh	350 km

Dag 28	Whycocomagh - Halifax	350 km
Dag 29	Halifax - Lunenburg	100 km
Dag 30	Lunenburg - Halifax Stanfield Airport	115 km
Dag 31	aankomst Amsterdam	

Totaal circa 6800 km. Is dat te veel? Begin dan in Montreal (-1620) of sla Newfoundland over (-1420).

mooiste routes van Canada, maak je een rondrit over het schiereiland. De weg slingert en golft en biedt schitterende uitzichten, ook op walvissen. Na de Cabot Trail overnacht je in het rustige dorpje Whycocomagh, waar driekwart van de inwoners Mi'kmaq is (inheems, First Nation). De laatste etappe van de lange camperreis gaat naar Halifax. De fraaiste route is via Highway 4 om vervolgens bij Antigonish linksaf te gaan op Highway 7. Eenmaal aan de zuidkust navigeert de 7 als het ware langs de kust, over rivieren, door estuaria en passeert talloze dorpjes met evenzoveel vuurtorens. Halifax werd in 1749 gesticht en is de belangrijkste stad van Nova Scotia. Lilian: 'Het is interessant om het oude centrum van Halifax te bezoeken

met tal van historische gebouwen waaronder de Citadel. Ook het maritiem museum met een expositie over de Titanic is boeiend. Maar om nog even de sfeer van oud-Canada te proeven, moet je naar Lunenburg gaan. Stop onderweg even bij de Peggy's Cove vuurtoren, die staat er prachtig op de rotsen.' Lunenburg, UNESCO Werelderfgoed, is een oud vissersdorpje met authentieke huisjes en oude zeeboten in de haven. En volgens Lilian is dit een uitermate fijne plek om de laatste nacht door te brengen van een lange, opwindende reis door Oost-Canada.

Boven: Peggy's Cove tussen Halifax en Lunenburg; Lunenburg is Werelderfgoed; onder: de zalm komt in bijna alle Canadese rivieren voor

Met dank aan Canadaspecialist Lilian Hendriks van www.greatlakes-travel.nl

